

DANMARKS NATURFREDNINGS- FORENING

BERETNING FRA LOKALKOMITEEN FOR ÅRHUS KOMMUNE.

D. 3. 11. 1997.

Mariager Fjord:

Mange præster har i år haft svært ved at skrive teksten til efterårets høstgudstjeneste. Sognepræsten i Mariager, K.E. Lægsgaard udtaler således: "Det er vanskeligt at takke Gud for en rekordhøst, når vi kender prisen - forgiftning og forrådnelse af vort livsgrundlag". Samtidig bugner en stor del af pressen i populistisk sensationstrang med farverige indlæg om skyld; snart er det vejret, snart landbruget, snart politikerne og snart tyskerne. For en kort stund skærpes opmærksomheden, men længe inden der er skabt klarhed og konsensus, har pressen kastet sig over nye salgstemaer og nye skyldsspørgsmål. Mens græsset gror, dør horsemor!

Lige siden de berømte døde hummere fra iltsvindskatastrofen i 1986 har der været et ganske godt kendskab til årsagssammenhænge men desværre ikke vilje til de nødvendige beslutninger og handlinger. En tidligere embedsmand i Miljøstyrelsen har beskrevet problematikken tydeligt i, hvad han kaldte "landbrugsorganisationernes 5 på hinanden følgende forsvarsværker":

- Der er ikke noget problem.
- Hvis der er et problem, er det ikke vores skyld.
- Hvis det er vores skyld, kan det ikke være anderledes.
- Hvis det kan være anderledes, er det forbrugernes ansvar:

Vil de betale for dyrere produkter?

- Vi vil have fuld erstatning.

Sognepræsten fra Mariager udtrykker det således: "Hvad vi kan, afhænger i høj grad af, hvad vi har mod til at ville. Og der skal slagtes nogle hellige køer, hvis vore børns arv skal varetages, og de ikke skal ende sammen med os på bunden af cisternen" (kronik

i Information d. 9.9.97). Klar tale, må man sige.

Vi har med arbejdet i lokalkomiteen bestræbt os på at have "mod til at ville" og tage de glæder og lussinger, som dette medfører, men vi har samtidig i mange tilfælde savnet det tilsvarende "mod til at ville" hos beslutningstagerne. Ikke-bæredygtige kompromisser og handlingsplaner uden handling er fortsat reglen og ikke undtagelsen. Derfor kan denne årsberetning ikke slutte her!

Regionplan 1997:

Som nævnt ved sidste årsmøde har Århus Amt omkring årsskiftet 1996/97 udsendt "Forslag til Regionplan 1997", "Forslag til Naturkvalitetsplan 1997", "Forslag til Vandkvalitetsplan 1997" og "Forslag til Grundvandsplan 1997" i en sidste offentlighedsfase. Dette omfattende materialet er blevet grundigt gennemgået og kommenteret af såvel lokalkomiteen som DN's samråd, der dækker hele amtet.

Ideen med at lave en såkaldt "Naturkvalitetsplan" er ny. Umiddelbart ser det ud som om, det kan blive et meget nyttigt værktøj til brug for fremtidens naturbeskyttelsesarbejde forudsat naturligtvis, at der udvises det fornødne mod til at leve op til de gode intentioner. Vi har i første omgang hilst initiativet velkommen og håber selvfølgelig på, at vore forventninger bliver indfrie.

Foruden "Naturkvalitetsplanen" har vi kommenteret "Grundvandsplanen" samt indsendt kortere bemærkninger og ændringsforslag til bl.a. følgende emneområder i den egentlige "Regionplan": Udpegning af byvækstområder - Restriktioner i forbindelse med jordbrug - Skovrejsningsområder - Kystnærhedszone/sommerhusområder/ferieanlæg - Efterbehandling af råstofgrave - Støjende fritidsanlæg - Nye motorveje og jernbaner - Placering af en evt. ny lufthavn - Placering af antennemaster og højspændingsledninger - Placering af lossepladser. - Det vil føre for vidt her at redegøre for alle disse kommentarer; iøvrigt er det kun i meget begrænset udstrækning, at komiteen har kunnet spore kommentarerne i den Regionplan, som blev endelig godkendt ved amtsrådsmødet d. 18. juni 1997.

Kommuneplan:

Parallelt med regionplanproceduren har Århus Kommunes plan: "**Århus Kommune i det 21. århundrede**" været i en 2. offentlighedsfase i dette forår, og herefter er den endelige plan blevet udarbejdet og senere godkendt ved et byrådsmøde d. 18. juni 1997.

Planen er på mange måder spændende og nyskabende og må betragtes som et skridt i den rigtige retning. Men det er ikke nok! Hvis ønsket om "et bæredygtigt miljø" er oprigtigt og dermed ønskes opfyldt, er der brug for mange skridt.

Mest fatal er afsnittet om trafik, og det er endda blevet mere og mere udvandet og uforpligtigende under hele tilblivelsesprocessen. Et skifte af overskrift kan illustrere udviklingen (eller afviklingen); i et teknisk diskussionsoplæg fra juni 1996 er overskriften formuleret aktivt: "En radikal anden trafikorden"; i den endelige plan er det ændret til det mere passive: "Trafikken ændrer sig". Det laver imidlertid ikke om på, at der i aller højeste grad er behov for en radikal anden trafikorden, hvis Århus - specielt den indre by - skal overleve det 21. århundrede. I den medfølgende handlingsplan, der dækker hele den næste byrådsperiode, lægges der bl.a. op til en lang række nye undersøgelser, men der gribes ikke fat om nældens rod, den urimelige privatbilbelastning af midtbyen. Målsætningen om "mindre energiforbrug og mindre miljøbelastning, herunder mindre støj og CO₂-udledning" bliver således flotte ord uden konkret indhold.

Grønne regnskaber er et andet kritikpunkt. I dag skal en række virksomheder ifølge loven aflægge såkaldte grønne regnskaber, men lovgivningen omfatter (endnu) ikke kommunerne. Det er uheldigt, da netop det offentlige burde forestå som et godt eksempel til efterfølgelse for de private virksomheder. - Vi har stærkt kritiseret, at der i handlingsplanen blot står, at det skal overvejes at omtale grønne regnskaber herunder miljøregnskaber for kommunens bygninger i den 4-årige redegørelse. Grønne regnskaber skal ikke "overvejes", og de skal aflægges hvert år og ikke hvert 4. år. Når f.eks. Albertslund Kommune kan, kan Århus Kommune vel også?

Det er med nogen tilfredshed, at vi efterfølgende har konstateret, at et flertal i byrådet i forbindelse med det netop overståede budgetforlig har valgt at gå videre end oplægget i kommuneplanen. I budgetforliget anføres således: "Det er forligspartiernes hensigt at gøre grønne regnskaber til en fast og væsentlig bestanddel af kommunens regnskabsmateriale, og derfor forudsættes det, at der udarbejdes grønne målsætninger, som regnskabet kan relateres til". Vi glæder os meget til at se disse grønne målsætninger og regnskaber, og vi skal gøre, hvad vi kan, for at holde forligspartierne fast på dette løfte - også efter valget. Det er iøvrigt tankevækkende, at kommuneplanen - overskriften taget i betragtning - ikke rummer en egentlig handlingsplan for Agenda 21-aktiviteter. Det ville i høj grad have været passende.

Planerne for en markant udvidelse af Århus Havn og de dermed afledte trafikale problemer for Århus har været særdeles fyldig omtalt i medierne. En så betydningsfuld plan med så vidtrækkende konsekvenser for Århus har vi selvfølgelig forsøgt at forholde os til, men arbejdsbetingelserne har bestemt ikke været optimale.

Masterplan for
Århus Havn:

Beslutningsgrundlaget, der er på flere 100 sider, blev udsendt primo september, og fristen for indsigelser var allerede d. 29. oktober. Det er aldeles uanstændige arbejdsbetingelser og slet ikke i pagt med tankerne i kommuneplanen og Agenda 21-konceptet om borgerinddragelse. Ingen rationelle argumenter taler for en sådan forcering af forslaget, som samtidig sker på et tidspunkt, hvor de ubesvarede spørgsmål om trafikafviklingen er flere og større end nogensinde.

DN er generelt tilhænger af, at vare- og persontransport sker med skib og/eller tog. Men dermed være ikke sagt, at vi kan acceptere ethvert ambitiøst havneudvidelses- eller jernbaneprojekt. Også til sådanne projekter skal der stilles krav om en bæredygtig infrastruktur med minimal energiforbrug, støjbelastning m.v. Endvidere skal der være en samtidighed i udbygningen af havnen og løsningen af til- og frakørselsforholdene; sidstnævnte må ikke komme haltende i anden række.

Motorvejshængslet:

Med "motorvejshængslet" menes en ny motorvej mellem Søften og Skødstrup, som netop har været i en 1. offentlighedsfase forinden en VVM-redegørelse udarbejdes.

Lokalkomiteen stiller sig tvivlende til, at den planlagte motorvej vil kunne løse både langdistance- og pendlertrafikken specielt trafikken til Århus via Grenåvej. Vejplanen er over 30 år gammel, og talmaterialet, der danner grundlag for debatoplægget, er fra 1992, og det tager således ikke hensyn til de nyeste forbindelsesmuligheder til Sjælland. - Også i forbindelse med dette projekt savnes en samlet og fremsynet trafikplan for Århus, der som overordnet mål har at nedbringe miljøbelastningen fra trafikken. Niveaueet under kommuneplanlægning er lokalplanlægning. I 1997 har vi blot kommenteret én enkelt plan:

Lokalplaner:

Område til offentlige formål ved Moesgård Etnografisk Museum m.m.: I forbindelse med en forudgående høring har vi bl.a. foreslået, at den planlagte bebyggelse flyttes nord for Moesgård Allé, så udsigten over Fuldenfredningen ikke begrænses. På baggrund af en besigtigelse sammen med repræsentanter fra kommunen har vi efterfølgende accepteret planen, da vor ændringsforslag viste sig ikke at være realisabel. Vi har dog indsendt et par kritiske kommentarer til selve lokalplanforslaget, som dels vedrører det levende hegn syd for den nye bebyggelse dels trafikforholdene. Hegnet, der er særdeles smukt, må ikke lide overlast eller reduceres ved projektets gennemførelse, og trafikken bør nøje analyseres med henblik på en reel minimering af biltrafikken eventuelt ved gennemførelse af en spærring for gennemkørende trafik.

Planen fortjener også et par rosende ord, idet det må betragtes

som et absolut gode, at alle bygninger med undtagelse af den gamle smedie fjernes fra arealet nord for Moesgård Allé.

Siden sidste år er der kommet endelig afgørelse vedrørende planerne om etablering af **Motocrossanlæg ved Åbo**. Efter ca. 2½ års sagsbehandling har kommunen endelig besluttet, at den videre planlægning skal standses, idet det erkendes, at det er problematisk at anbringe så store støjende fritidsanlæg i Århus Kommune. Vi er yderst tilfredse med denne afgørelse. Det var iøvrigt ønskeligt, om samme holdning også gjorde sig gældende over for skydebaner placeret tæt op ad værdifulde naturområder som f.eks. Hørret Skov og Lillering Skov/ Tåstrup Mose.

Af ældre sager, som vi har kommenteret, men hvor en endelig afgørelse fortsat mangler, er der 2 nemlig **Ankomstcenter med benzinstation, turistinformation m.m. ved Åhavevej** og **Boligbebyggelse ved Åkrogen**. Endelig har vi et hængeparti vedrørende noget ulovlig bebyggelse m.v. ved **Mariendal Havbakker**. At forholdene her ikke forlængst er bragt i orden er dybt kritisabelt, og vi vil snarest påny rette henvendelse til kommunen med henblik på en snarlig afslutning.

Et par mindre men efter vor mening uheldige placeringer af skurvogne, containere og en pavillon har vi påtalt. Det drejer sig dels om arealet ved **Træskibshavnen neden for Risskov** dels om et **areal ved Hørhavevej**. Sidstnævnte sted er opstillingen endda i direkte strid med kommuneplanens bestemmelser, og vi har derfor anmodet om, at pavillonen øjeblikkelig fjernes. Århus Kommune mener imidlertid ikke, at den har kompetence til at forhindre det pågældende byggeri, da kommunen ikke er ejer af grunden. I forbindelse med en efterfølgende byggetilladelse vil man i stedet henstille til, at man i samarbejde med Naturforvaltningen tilstræber den bedst mulige tilpasning af byggeriet til området.

Tunø Knob-vindmøllepark:

Begge de to marine vindmølleparker i Danmark - Vindeby ved Lolland og Tunø Knob - har overrasket positivt hvad angår energiproduktion og vedligeholdelse, og der er derfor store forventninger til et kommercielt gennembrud for havvindmøller om få år. Man regner nu med, at det er muligt at dække halvdelen af Danmarks elforbrug fra blot 5 store havvindmølleparker placeret henholdsvis syd for Læsø, på Horns Rev ud for Blåvand, Omø Stålgrund ved Langeland og 2 områder syd for Lolland og Falster.

En forudsætning for disse vindmølleparker må være, at de ikke er til skade for de svømmefugle, som en del af året anvender vore farvande som raste- foruragerings- og fældningsområder. For at vurdere dette igangsatte man i 1995 en fugleundersøgelse ved

Tunø Knob. Undersøgelsen er nu afsluttet og vil meget snart blive afrapporteret. En af konklusionerne er, at en lille vindmøllepark (der er 10 møller ved Tunø Knob) ikke er til skade for de rastende ederfugle. Det vurderes imidlertid, at resultaterne ikke umiddelbart kan overføres til store vindmølleparker (på 100 møller eller mere) eller til andre fuglearter som f.eks. sortand og fløjlsand, som også raster i vore farvande i store koncentrationer blot ikke ved Tunø Knob. De omkostningsfulde fugletællinger fra Tunø Knob kan således ikke bruges alene som ornitologisk beslutningsgrundlag for fremtidens marine vindmølleparker. Det er med andre ord nødvendigt med nye fugleundersøgelser, inden der gives grønt lys for den omfattende udbygning til havs.

Århusværket:

Den ambitiøse plan for udnyttelse af vedvarende energi er et forsøg på at leve op til Folketingets målsætning for CO₂-emission. Det er i samme lys Energistyrelsens afslag på opførelse af et kul- og biomassefyret kraftvarmeanlæg på Århusværket skal ses. DN er særdeles tilfreds med denne afgørelse.

Cat-Link:

"En ulykke kommer sjældent alene" kunne passende bruges som motto for dette energislugende og yderst problematiske ruteforløb mellem Århus og Kalundborg.

Ved årets begyndelse kom den med spænding ventede publikation: "Rapport om hurtigfærgers påvirkninger på det ydre miljø". Rapporten viser klart, at Cat-Link som forventeligt påvirker fuglelivet negativt. Konsekvensen af dette udredningsarbejde bør naturligvis blive, at sejlads gennem det fuglerige område, Lindholm Dyb, totalt ophører i den periode, hvor fuglene raster i området. Da alternative sejlruiter vest om Samsø medfører en lang række andre problemer, bør Cat-Link-forbindelsen skrinlægges. Nu, hvor der er investeret i Storebæltsforbindelsen, kan den fint bruges som alternativ for dem, der hurtigt skal til eller fra Sjælland/København.

Miljøbeskyttelsesloven:

Blandt Århus Amts mange godkendelser af særligt forurenende virksomheder (Kapitel 5-godkendelser), som lokalkomiteen har haft til udtalelse i årets løb, har vi anket 2 til fornyet behandling i Miljøstyrelsen. I begge tilfælde er hovedindvendingen godkendelsernes mangelfulde beskrivelser af renere teknologi.

DLG & KFK:

Godkendelserne af DLG og KFK har givet mest omtale i pressen. Her er det lugtproblemerne i Århus, som man vil reducere ved at bygge højere skorstene. Vi har anket, fordi der var en mangelfuld beskrivelse af mulighederne for at rense luften i stedet for at fortynde sig ud af problemerne. Denne løsningsmulighed er netop ifølge en vejledning fra Miljøstyrelsen ikke gangbar i forbindelse med lugt. Her skal man rense, og hvis det ikke er nok, skal der bygges højere skorstene. I Miljøstyrelsens afgørelse er resultatet

blevet, at skorstenene skal bygges, men der er foretaget en grundig gennemgang af rensningsmulighederne, således at løsninger er parate, hvis lugten fortsætter udover den grænse, der er sat. Ydermere er der tilføjet en grænse for den lugtmængde, der må udsendes fra virksomhederne, således at kilden kan spores. Amtets krav var blot, at lugten i byen ikke måtte overskride en fastsat grænse. Lokalkomiteens hovedformål med anken har været at sikre, at byen endelig bliver lugtfri, og at vi ikke risikerer en halv løsning.

Brdr. Foltmar: Brdr. Foltmars tilladelse til at bruge HFC-gasser til fremstilling af skumplast i 8 år er anket, fordi en Miljørapport fra Miljøstyrelsen konkluderer, at brugen af disse gasser vil ophøre i 1996, hvor en ny teknologi med brug af flydende CO₂ vil være fuldt udviklet. HFC-gassers drivhuseffekt er ca. 1.000 gange større end CO₂. Anken er endnu ikke færdigbehandlet i Miljøstyrelsen.

Bundmaling: I april i år udgav Århus Amt en rapport med titlen: "Undersøgelse af miljøproblemer ved brug af bundmalinger på lystbåde". Med udgangspunkt i såvel denne rapport som en ret omfattende mediedækning har lokalkomiteen rettet henvendelse til DN centralt for at få foreningen til at arbejde for, at brugen af miljøskadelige bundmalinger på både i Danmarks - i første omgang lystbåde - standses. Der findes i dag bundmalinger, der ikke er giftafgivende, og der findes tillige andre løsningsmuligheder, som kan klare problemet uden miljømæssige bivirkninger. I Sverige er der forbud mod giftafgivende bundmalinger, og det har ikke medført et stop for lystsejlere.

Via forskellige allerede etablerede samarbejdskanaler vil DN intensivere arbejdet med problematikken i første omgang ved at rette henvendelse til Miljøministeriet for at få en redegørelse for nuværende status. Lokalkomiteen vil naturligvis følge sagens gang.

Naturbeskyttelsesloven: Som sædvanlig har lokalkomiteen i det forgangne år fået tilsendt en lang række dispensationer fra Naturbeskyttelsesloven, men ingen af disse har vi fundet anledning til at anke. - En enkelt sag vedrørende afholdelse af et såkaldt roregatta på Brabrand Sø ville vi dog have anket, hvis vi vel at mærke havde modtaget dispensationen. Ved en beklagelig fejl skete det ikke!

Petanquebane: 2 sager har vi selv rejst over for amtet. Den ene drejer sig om anlæggelse af en såkaldt petanquebane Ved Stranden nord for Egå. Anlæggelse af en sådan bane kræver efter vor mening dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, og en sådan er ikke givet. Omend sagen bestemt hører hjemme i petitesseafdelingen, rummer den dog noget principielt. For hvad bliver det næste? Vi ønsker ikke en tivolisering af vore strande, og mener derfor, at

Skilteskov:

sådanne initiativer skal bremses i opløbet.

Ikke alle typer skovrejsning kan betragtes som et landskabeligt gode. F.eks. pynter en skov af reklameskilte bestemt ikke i det åbne land, hvad enhver kan forvise sig om, ved at tage en tur til det sydlige Europa. En tilsvarende udvikling i Danmark er heldigvis forhindret på grund af en særdeles fremsynet og særdeles restriktiv lovgivning. I Naturfredningslovens §21 står således: "I det åbne land må der ikke anbringes plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed". I vejledningen til loven anføres videre, at der med udgangspunkt i bestemmelsen skal gennemføres "en gennemgribende sanering af de talrige, ulovlige skilte, som efterhånden er stillet op, bl.a. på grund af vanskeligheder med at administrere de tidligere gældende regler." Med andre ord en klar lovgivning, som det vil være yderst let at administrere efter. Desværre er virkeligheden i Århus Amt en ganske anden. På baggrund af den snigende udvikling, hvor antallet af skilte er stigende, hvor små skilte erstattes af større og mere prangende, og hvor visse transportfirmaer langtidsparkerer reklamerende anhængere på broer og lignende synlige steder, har vi henlendt tilsynsmyndighedens opmærksomhed på problematikken. Vi har samtidig foretaget en række konkrete anmeldelser. Desværre deler Århus Amt ikke vore synspunkter og føler sig heller ikke forpligtiget af lovgivningen, snarere tværtimod kan vi konstatere. Sidst er der sket det, at problematikken efter vore vedholdende henvendelser har været forelagt og behandlet i Udvalget for Miljø og Trafik. På baggrund af en stærkt fordrejet gengivelse af vore skrivelser samt en indstilling fra Miljøchefen har udvalget accepteret, at amtet undlader at følge lovens bogstav og bagvedliggende ånd. Selv konkrete anmeldelser af oplagte ulovligheder bliver nu tilsyneladende ikke fulgt op med henstilling, påbud eller politianmeldelse. I Miljøkontorets indstilling anføres iøvrigt, at "der er meget ringe forståelse for lovens hensigt, og mulighederne i §21, stk. 4, dækker sjældent reklamebehovet". Tilfældigvis er der netop i år lavet en Gallupundersøgelse om reklameskilte. Denne undersøgelse viser, at 81% af den danske befolkning er imod reklameskilte i det åbne land. At tolke dette som ringe forståelse for lovens hensigt forekommer næsten som ren manipulation. Bemærkningen om reklamebehovet forekommer totalt uforståelig; det har aldrig været Naturbeskyttelseslovens formål at tilgodese reklamebranchen snarere tværtimod. Lokalkomiteen hverken kan eller vil acceptere denne tilside-sættelse af Naturbeskyttelseslovens §21. I første omgang rejses problematikken for Det Grønne Råd, og giver det ikke et til-

fredsstillende resultat, vil vi gå videre med sagen. Århus Amt skal ikke med vor gode vilje komme til at ligne en sydeuropæisk reklameskov!

Årslev Engsø:

Og så over til noget mere positivt, Brabrand Sø og Årslev Engsø. - Restaureringen af Brabrand Sø er tilendebragt. Ikke mindre end 474.000 m³ bundslam er fjernet, og søen og dens rige plante- og dyreliv skulle nu være sikret fremover. Tilbage mangler en samlet afrapportering, som vi forlængst er stillet i udsigt.

Også om naturgenopretningsprojektet ved Årslev Engsø er der godt nyt at berette. Århus Kommune har ladet udarbejde et detailprojekt, som har fået en meget positiv modtagelse i det statslige Naturforvaltningsudvalg, blot blev der efterlyst nogle supplerende bemærkninger om vandrefisk og vandkvalitet. Det må forventes, at forslaget godkendes på næste møde i Naturforvaltningsudvalget, hvilket må siges at være i 11. time, idet kommunen skal have rejst en ny fredningssag for området inden årets udgang (eller i modsat fald fjernet det deponerede slam).

Agenda 21:

På miljøkonferencen i Rio blev der i 1992 besluttet, at alle lokale myndigheder inden udgangen af 1996 skulle udarbejde en lokal handlingsplan (Agenda 21) for en bæredygtig udvikling for det 21. århundrede. DN har netop gennemført en undersøgelse "Grønne Realiteter", som kortlægger arbejdet med Agenda 21 i de danske kommuner. Undersøgelsen viser, at Århus Kommune klart ligger i den bedste halvdel. Specielt på 2 områder er Århus pænt placeret. Det ene er indenfor opgaver under teknik-, miljø- og naturforvaltningen, som ifølge undersøgelsen løses på en måde, så der tages størst muligt hensyn til naturen og miljøet. Det andet handler om kommunens evne til at sikre en bred borgerdeltagelse i aktiviteter og projekter, som fremmer en udvikling, der tager størst muligt hensyn til naturen og miljøet.

På foreningsniveau kan vi konstatere, at kommunen er åben for et sådant samarbejde, hvilket vi selvfølgelig gør brug af, når det er relevant.

Mag. 1. afd.:

Samarbejdet med Naturforvaltningen sker i flere sammenhænge og oftest sammen med andre grønne samarbejdspartnere. Den formaliserede del finder først og fremmest sted i de 3 såkaldte Naturbrugerråd, i Naturforum for Århus samt i Økologisk Forum. Alle har her mulighed for at sætte punkter på dagsordenen, og mulighederne for at få den nødvendige information er derfor optimale.

Mag. 2. afd.:

Det samme kan siges om samarbejdet med Teknisk Forvaltning, som vi har et årligt møde med. Ud over dette har vi haft et samarbejde i forbindelse med kommunens affaldsplanlægning og i forbindelse med kommuneplanlægningen; begge har været både

- Dansk Center for Byøkologi: spændende og givende. Et af lokalkomiteens medlemmer er udpeget af to ministre til at repræsentere DN i fondsbestyrelsen for det nye, nationale center for byøkologi. Oprettelsen af dette center tolker vi bl.a. som et skulderklap til alle de mennesker og foreninger, som har været pionerer på dette felt. Centret skal skabe overblik og evaluere de senere års aktiviteter. Og dette skal ske således, at disse erfaringer kan udnyttes til at skabe mere bæredygtige byer. Centrets medarbejdere skal etablere kurser, lave udstillinger og opbygge netværk. Efter centret officielle etablering i december 1996 har der været rimeligt stille omkring det, hvilket skyldes nødvendigheden af at ansætte en direktør i 1. omgang og medarbejdere i 2. omgang. Men det er vor forventning, at centret tager initiativ til dannelsen af den folkelige basis i form af en forening omkring årsskiftet 1997/98.
- Det Grønne Råd: Det formelle samarbejde med amtet sker først og fremmest i Det Grønne Råd, som er nedsat i henhold til Naturbeskyttelsesloven, og som derfor fortrinsvis behandler problemer med relation til denne lov. Siden sidste årsmøde har der været afholdt 4 møder i rådet, hvoraf 2 har været i form af ekskursioner. Af større debattemner kan nævnes Naturforvaltningsprogrammet for 1997, Natursyn og spørgsmål vedrørende regionplanlægningen. - På det næste møde skal en oversigt over potentielle naturgenopretningsprojekter behandles. Oversigten er udarbejdet af Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening. Endvidere skal amtets skiltepolitik som tidligere nævnt til debat. Foruden Det Grønne Råd har DN hvert år et møde med repræsentanter fra Natur og Miljø og Udvalget for Miljø og Trafik. Her kan de spørgsmål, der ikke falder naturligt ind under Det Grønne Råd, debatteres.
- Samarbejde: Foruden ovenstående samarbejder lokalkomiteen med en lang række interesseorganisationer og privatpersoner. Uden dette omfattende samarbejde vil det ikke være muligt at varetage funktionen som naturens advokat.
- DN: Den nye prioritering og opdeling af arbejdet, som blev præsenteret ved sidste årsmøde, fortsættes i 1998. På det netop afholdte repræsentantskabsmøde blev det således besluttet at videreføre kampagnerne "Agenda 21" og "Vores Land" og at indarbejde temaet om grundvand som elementer i disse 2 kampagner. - Foruden den daglige sagsbehandling forventer foreningen endvidere, at der kan afsættes ressourcer til gennemførelse af følgende såkaldte projekter: National plan for Danmarks natur

- Pattedyr i Danmark - Vandløbene tilbage til naturen - Energi-landskabet - Grøn turisme - Fremgang for økologisk jordbrug - Trafik, det går den gale vej - Giften ud af hverdagen. - Resultaterne af arbejdet med kampagnerne og projekterne vil løbende blive publiceret bl.a. i medlemsbladet "Natur og Miljø".

Emballage-
kampagnen:

En enkelt kampagne fra 1997 har lokalkomiteens arbejdet direkte med nemlig "Emballagekampagnen", som blev igangsat via et samarbejde med FDB og Natur og Ungdom. Kampagnen kulminerede d. 19. april, hvor alle midler for at få forbrugerne i tale blev taget i brug. Vi fik en aftale med Super Brugsen i Viby, hvor vi fik lejlighed til at demonstrere eksempler på hensigtsmæssig kontra uhensigtsmæssig emballage. Vi kom i kontakt med mange mennesker, og en stor portion spørgeskemaer kom retur i udfyldt stand. Svarene skal senere indgå som et led til en yderligere kortlægning af befolkningens emballagevaner og sammen med FDB at foretage initiativer til en reduktion af emballagen. Alt i alt blev det en spændende og hektisk lørdag, hvilket ikke mindst skyldes Natur og Ungdoms medlemmer, der gjorde et flot stykke arbejde til gavn for miljøoplysningen, og uden hvis hjælp kampagnedagen næppe var blevet gennemført.

Aktivitets-
og budgetplan;

Af den nye "Aktivitets- og Budgetplan" fremgår, at medlemstallet forventes at blive ca. 200.000 ved udgangen af 1997 mod 215.412 ved udgangen af 1996, altså et fortsat vigende medlemstal. Tilsvarende tal for Århus Kommune er 9.717 (i 1996: 10.880) svarende til, at ca. 7,5% af kommunens husstande er medlem af DN. Da DN's aktivitetsniveau er bestemt af medlemstallet, vil der bl.a. på baggrund af en ny medlemsundersøgelse blive arbejdet på fuld kraft for at forbedre medlemsfastholdelsen. - En beskeden kontingentstigning til 190 kr. for ordinært medlemskab og 110 kr. for studerende/ pensionister skal i første omgang sikre et fortsat stabilt indtægtsgrundlag.

Jeg vil som sædvanlig benytte denne lejlighed til at rette en varm tak til foreningens mange medlemmer. Uden deres støtte og vagtsomme blikke kunne DN's arbejde for beskyttelse af vor natur og miljø simpelthen ikke gennemføres.

Medlemsarran-
gementer:

I sæsonen 1996/97 har lokalkomiteen arrangeret 1 foredragsaften og 12 ekskursioner jævnfør nedenstående liste:

26.02. Foredrag: Gensplejsede planter - en trussel for vilde danske planter?

15.03. Slåensø og Aquacenteret. 37 deltagere.

23.03. Pramdragerstien. 4 deltagere.

23.03.-09.04. Galapagos og Ecuadors jungle og Andesbjergene. 20 deltagere.

24.05. Aakjær og de jyske heder. 29 deltagere.

01.06. Fuglestemmer i Kasted Mose. 30 deltagere.

08.06. De vilde blomsters dag:

Kasted Mose. 40 deltagere.

Kalø Slotsruin. 20 deltagere.

Ringelmose Skov. 25 deltagere.

30.06.-20.07. Perus natur og kultur. 18 deltagere.

10.08. Broer og tudser. Aflyst p.gr.a. manglende tilslutning.

28.09. Vandretur Skanderborg - Århus. 21 deltagere.

25.10. Fugletur til Tipperne.

Det er naturligtvis beklageligt, at det har været nødvendigt at aflyse et arrangement, men det er dog et fremskridt sammenlignet med sidste år, hvor hele 4 arrangementer blev aflyst p.gr.a. manglende tilslutning. Den aflyste tur til Sprogø vil vi iøvrigt forsøge at gennemføre i 1998, så der bliver en ny mulighed for de tilmeldte, som vi måtte skuffe med aflysningen.

Det svære valg:

Uafbrudt udsættes vi for valg af vidt forskellig karakter. Skal vi vælge pesticidmælk eller økologisk mælk? Skal vi vælge bilen, cyklen, bussen, toget eller Cat-Link? Skal vi vælge bosted i grønne omgivelser fjernt fra lønarbejdet eller et liv tæt på arbejdspladsen omgivet af røg, støj og møg? Nye krævende valg livet igennem.

Om godt 2 uger skal der vælges nye amtsråd og nye byråd. Det er vigtigt, at disse valg ikke kun kommer til at handle om flygtningepolitik og penge til hospitaler, børnehaver og ældreomsorg; de skal også handle om Mariager Fjord, vej- og havneanlæg, grøn indkøbspolitik, skovrejsning, penge til naturgenopretning m.v. Skal sådanne emner have en central placering, kræver det vælgerens aktive indsats. Det er faktisk fremtidens livsmuligheder, der vælges, når X'et sættes d. 18. november.

Godt valg.

Mundelstrup, november 1997.

Søren Højager.

LOKALKOMITEEN FOR ÅRHUS KOMMUNE.

Sammensætningen, november 1997:

- Formand: Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Mundelstrup.
Tlf.: 86 24 25 21.
- Næstformand: Kurt Dalsgaard Sørensen, Regenburgsgade 7 2.tv.,
8000 Århus C. Tlf.: 86 18 78 40.
Per T. Fløng, Sankt Anna Gade 55, 3.tv., 8000 Århus C.
Tlf.: 86 12 53 68.
Birgit Tejg Jensen, Porsbakken 15, 8520 Lystrup.
Tlf.: 86 22 12 52.
Eva Kullberg, Kalkærparken 117, 8270 Højbjerg.
Tlf.: 86 27 30 98.
Simon Lægaard, Næringen 50 1. L.2, 8240 Risskov.
Tlf.: 86 21 48 01.
Egon Mikkelsen, Vestermøllevej 214, 8380 Trige.
Tlf.: 86 23 24 04.
Peter Thyssen, Vilh. Becks Vej 30, 8260 Viby J.
Tlf.: 86 11 47 58.
Susanne Vangsgård, Skejbygårdsvej 60, 1.tv., 8240 Risskov.
Tlf.: 86 21 11 56.
- Suppleanter: Torben E. Andersen, Trillegårdsvej 183, 8210 Århus V.
Tlf.:
Jens D. Holbech, Marselisborg Allé 32 4., 8000 Århus C.
Tlf.: 86 19 50 91.
John Hansen, Engdalsvej 79A, 1.tv., 8220 Brabrand.
Tlf.: 86 26 16 19.